

U s n e s e n í

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Pokorné a soudců JUDr. Pavly Kučerové, Ph.D. a JUDr. Víta Pejška ve věci žalobce **XXX**, nar. XXX, bytem XXX, zast. JUDr. Janou Hladíkovou, advokátkou se sídlem v Pardubicích, 17. listopadu 623, proti žalovanému **XXX**, nar. XXX, bytem XXX, zast. Mgr. Jiřím Schüllerem, advokátem se sídlem v Praze 8, U Sluncové 666/12a, **o zaplacení 408.000,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalovaného proti rozsudku pro uznání Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19.11.2015, č.j. 18C 19/2015 – 64, a usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 4.12.2015, č.j. 18C 19/2015 - 68, **t a k t o**:

- I. Rozsudek pro uznání okresního soudu se vyjma odvoláním nenapadeného výroku I. z r u š u j e a věc se v r a c í okresnímu soudu k dalšímu řízení.**

- II. Usnesení okresního soudu se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem pro uznání zastavil řízení ohledně úroků z prodlení z částky 408.000,- Kč (výrok I.), uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 408.000,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.), uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci na nákladech řízení 12.390,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupkyně JUDr. Jany Hladíkové (výrok III.) a žalovanému uložil povinnost nahradit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích soudní poplatek ve výši 20.400,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).

Shora označeným usnesením rozhodl okresní soud o tom, že advokátce JUDr. Janě Hladíkové, která byla ustanovena jako zástupce žalobce pro toto řízení, se přiznává odměna za poskytnutí právní pomoci (správně právní služby) ve výši 30.000,- Kč, náhrada hotových výdajů ve výši 1.840,- Kč, DPH ve výši 6.686,40 Kč, celkem tedy 38.526,40 Kč (výrok I.) a že žalovaný je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích částku 38.526,40 Kč za náklady právního zastoupení (výrok II.).

Rozsudek pro uznání odůvodnil okresní soud tím, že se žalobce domáhal zaplacení částky 408.000,- Kč s příslušenstvím jako bezdůvodného obohacení. Žalobce tvrdil, že žalovaný uzavřel s dcerou žalobce Smlouvu o uzavření budoucí smlouvy kupní, podle které měl žalovaný převést nemovitost na dceru žalobce, a to po zaplacení celé kupní ceny nemovitosti. Dcera žalobce zaplatila žalovanému 709.500,- Kč, v listopadu 2014 se však dozvěděla o tom, že žalovaný prodal nemovitost třetí osobě. Žalobce prováděl na předmětném domě úpravy, neboť se v něm nedalo bydlet, a tyto úpravy vyčíslil částkou 408.000,- Kč.

Okresní soud vydal dne 21.5.2015 usnesení, kterým vyzval žalovaného, aby se k žalobě písemně vyjádřil ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení, tj. aby uvedl, zda nárok uplatněný v žalobě uznává nebo nikoliv a případně, že ho neuznává, aby vylicil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, připojil listiny, jichž se dovolává, a poučil jej, že pokud se nevyjádří, bude mít za to, že nárok ve smyslu ust. § 114b o.s.ř. uznává a o žalobě rozhodne rozsudkem pro uznání. Toto usnesení bylo žalovanému doručeno dne 1.6.2015 do vlastních rukou. Žalovaný se k výzvě nevyjádřil.

Následně však okresní soud vyzval žalobce, aby doplnil svou žalobu ohledně úroků z prodlení, neboť toto nebylo v žalobě řádně uvedeno. Žalobce svou žalobu doplnil a domáhal se úroků z prodlení ve výši 8,05% ročně z celé žalované částky od 1.1.2015.

Žalovaný byl po doplnění žaloby opětovně vyzván k vyjádření, a to pouze k žalovanému příslušenství pohledávky a opět byl poučen o následcích své případné nečinnosti podle ust. § 114b o.s.ř. Toto usnesení bylo žalovanému doručeno dne 3.9.2015 a žalovaný na výzvu reagoval tím, že popřel všechny pohledávky žalobce. Uvedl, že žalobce prováděl všechny práce na nemovitosti bez jeho souhlasu a tedy bez oprávnění.

Žalobce pak vzal žalobu ohledně úroku z prodlení zpět a okresní soud proto v tomto rozsahu řízení dle ust. § 96 odst. 1 o.s.ř. zastavil.

Jinak okresní soud na věc aplikoval ust. § 153a o.s.ř. a uzavřel, že se žalovaný ve stanovené lhůtě k žalobě nevyjádřil ani nesdělil, jaký vážný důvod mu v tom brání a má proto za to, že uznal nárok žalobce a rozhodl o žalobě rozsudkem pro uznání. K vyjádření žalovaného, které učinil po doručení druhé výzvy, již okresní soud nepřihlédl, neboť tato část řízení nakonec odpadla, když vzal žalobce svou žalobu v tomto rozsahu zpět. Takové rozhodnutí nelze podle okresního soudu považovat za přepjatý formalismus, neboť ust. § 114b o.s.ř. spojuje se zmeškáním lhůty k vyjádření zřetelné a jasně stanovené důsledky. Není tedy rozhodné, zda žalovaný „ve skutečnosti“ žalobní nároky neuznává, když soud rozhoduje podle zákonem stanovené fikce.

O nákladech řízení okresní soud rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a přiznal jejich náhradu žalobci. Jednalo se o odměnu jeho zástupkyně, kterou vynaložil předtím, než byl osvobozen od soudních poplatků a než mu byla zástupkyně ustanovena. Žalovanému uložil zaplatit také soudní poplatek, od něhož byl žalobce osvobozen.

Usnesením ze dne 4.12.2015 pak okresní soud rozhodoval o odměně ustanovené zástupkyně, která pro žalobce učinila šest úkonů právní služby za celkem 30.000,- Kč, za tyto úkony jí byla přiznána i paušální náhrada hotových výdajů a výdaj za parkování ve výši 40,- Kč + DPH, celkem 38.526,40 Kč dle příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu. Tyto náklady platí dle ust. § 140 odst. 2 o.s.ř. stát. Podle ust. § 149 odst. 2 o.s.ř. proto uložil okresní soud náhradu těchto nákladů žalovanému.

Proti rozsudku a usnesení podal odvolání žalovaný a uvedl, že neuznává nárok žalobce a nesouhlasí s rozhodnutím věci rozsudkem pro uznání. Na první výzvu k vyjádření se k žalobě sice nereagoval, na druhou výzvu však už soudu sdělil své výhrady a navrhl zamítnutí žaloby. S nevyhověním výzvě k vyjádření jsou pro žalovaného spojeny závažné procesní důsledky a je tedy nezbytné, aby soud dodržel při rozhodování rozsudkem pro uznání řádně všechny podmínky, které musejí být splněny. Původní výzva směřovala k žalobě, která nebyla úplná a doplněním žaloby a opětovnou výzvou byla zhojena nečinnost

žalovaného, který následně všechny své námitky uvedl a vyjádřil své stanovisko, že s žalobou nesouhlasí a nárok neuznává. Tím, že se žalobce k jedné z výzev vyjádřil, tak zabránil vzniku fikce uznání nároku, a nebyly proto splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání. Navrhl, aby krajský soud rozsudek pro uznání zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. S ohledem na toto odvolání se žalovaný odvolal i do usnesení o odměně ustanovené zástupkyně, když věc ještě nebyla pravomocně skončena a rozhodnutí okresního soudu je proto předčasné. Navrhl, aby i toto usnesení bylo zrušeno.

Žalobce k odvolání žalovaného uvedl, že není rozhodné, že žalovaný zareagoval na druhou výzvu soudu k vyjádření se k žalobě, neboť marným uplynutím lhůty pro první vyjádření nastala fikce uznání nároku. Nárok žalobce byl po celou dobu řízení nezměněn, žalovaný věděl, k čemu se má vyjádřit a doplněna byla pouze přesná specifikace úroků z prodlení. Žalovaný nereagoval ani na předžalobní výzvu a nyní se snaží zhojit svou neaktivitu. Navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu.

Odvolací soud po zjištění, že každé z odvolání bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné (§ 202 o.s.ř.) a obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř., rozsudek a usnesení okresního soudu z podnětu odvolání a v jeho mezích přezkoumal, u rozsudku z důvodu uvedeného v ust. § 205b o.s.ř., tedy jestli byly splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání, a to bez nařízení odvolacího jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ o.s.ř.); dospěl přitom k závěru, že odvolání je opodstatněné.

Podle ust. § 114b odst. 5 o.s.ř. jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle odstavce 1 včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává; o tomto následku (§ 153a odst. 3) musí být poučen. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby.

Žaloba, která byla u soudu podána dne 27.1.2015, nebyla úplná, neboť žalobce se domáhal zaplacení 408.000,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení, aniž by uvedl jejich výši a od kdy je požaduje. Přesto okresní soud zaslal žalovanému výzvu, aby se k takto neúplné žalobě vyjádřil, což žalovaný neučinil. Dne 18.8.2015 doručil soud zástupkyni žalobce výzvu, aby žalobu doplnila a uvedla, od jakého data požaduje úroky z prodlení. Následně bylo okresnímu soudu dne 28.8.2015 doručeno podání, v němž žalobce požadoval úroky z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 408.000,- Kč od 1.1.2015 do zaplacení. K tomuto doplnění vydal soud opětovnou výzvu k vyjádření, na níž žalovaný ve lhůtě reagoval tak, že nárok žalobce neuznává v celém rozsahu.

Rozsudek pro uznání lze vydat na základě fikce uznání nároku, tedy jestliže se má za to, že žalovaný nárok žalobce uznal. Podle ust. § 114b odst. 5 poslední věta o.s.ř. to však neplatí v případech, jsou-li splněny podmínky pro odmítnutí žaloby, a to byť částečné. Žaloba, o níž okresní soud rozhodoval, byla neúplná, a bylo na místě vyzvat žalobce k jejímu doplnění postupem dle ust. § 43 o.s.ř. a naopak nebylo na místě zaslat žalovanému výzvu dle ust. § 114b o.s.ř. Žalobce byl bezpochyby nejprve vyzván, aby se vyjádřil k neúplné žalobě, a jestliže následně své vyjádření učinil k druhé výzvě okresního soudu, nelze mít za to, že nárok žalobce uznal. Usnesení s výzvou k podání vyjádření k žalobě mělo být tedy vydáno až po doplnění žaloby a teprve tehdy mohly nastat následky, které s nesplněním povinnosti k vyjádření zákon spojuje (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.1.2013, sp.zn. 26 Cdo 2758/2012 - Usnesení podle ustanovení § 114b odst. 1 o.s.ř. je právním prostředkem přípravy jednání, kterou soud provádí se záměrem, aby bylo možné věc rozhodnout zpravidla

při jediném (prvním) jednání. K přípravě jednání - a v jejím rámci též k vydání usnesení podle ustanovení § 114b odst. 1 o.s.ř. - soud přistoupí teprve tehdy, jsou-li splněny podmínky řízení a byly-li odstraněny případné vady v žalobě. Soud může vydat v souladu se zákonem usnesení podle ustanovení § 114b odst. 1 o.s.ř. a rozhodnout rozsudkem pro uznání vydaným podle ustanovení § 114b odst. 5 a § 153a odst. 3 o.s.ř., jen jestliže nenastal takový nedostatek podmínky řízení, pro který by řízení muselo být zastaveno, a jestliže žaloba není postižena takovými vadami, které by bránily pokračování v řízení.).

V tomto případě fikce uznání nároku nenastala, neboť nebyly splněny podmínky pro vydání usnesení dle ust. § 114b o.s.ř. Okresní soud proto nemohl vydat rozsudek pro uznání a krajský soud tento rozsudek vyjma odvoláním nenapadeného výroku o zastavení řízení dle ust. § 219a odst. 1 písm. a/, odst. 2 o.s.ř. zrušil a věc dle ust. § 221 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení okresní soud věc projedná a po provedeném dokazování o ní rozhodne. V rozhodnutí znovu rozhodne o nákladech řízení včetně nákladů tohoto řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Krajský soud zrušil dále usnesení o přiznání odměny zástupkyni žalobce a povinnosti žalovaného nahradit státu tyto náklady, neboť jestliže byl zrušen rozsudek ve věci, je předčasné rozhodovat o odměně ustanovené zástupkyně, popř. o povinnosti takto vynaložené náklady řízení hradit. O tomto nároku, případně o náhradě nákladů řízení státu, okresní soud znovu rozhodne v rozhodnutí, kterým bude řízení před okresním soudem skončeno.

P o u ě e n í : Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto usnesení prostřednictvím Okresního soudu v Pardubicích k Nejvyššímu soudu ČR v Brně. Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která rozhodováním dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. O přípustnosti dovolání rozhoduje dovolací soud.

V Pardubicích dne 30. srpna 2016

JUDr. Alena Pokorná v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Fífková